

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

De Libris Regvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

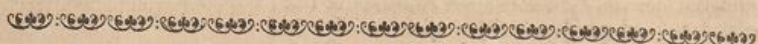
terpretationi Acta Apostolorum, in quibus Saulis regno quadraginta anni tribuuntur; conjunctis videlicet in unum annis, quibus & Samuel & Saul Israeliticam gentem rexerunt. Vel sic comma hoc accipies, eo tempore de quo septimo capite agitur, cum nondum Rex creatus esset Saul, Samuelem jura Ebraeis reddidisse tam assidua cura, ut nullam sibi, ad relaxationem animi & requiem, diem vacivam fumeret.

X. Magnum porro vetustatis indicium libris Samuelis positum est in ritibus quibusdam & fabellis, quas inde provenisse manifesta est fides. Solennis illa apud Athenienses Phallorum gestatio in honorem Bacchi, ex oraculi mandato instituta, ad sanandum morbum pudendis illorum à Baccho inflictum, cum ejus sacra à Pegaso Eleutheriensi apud se invecta sprevisissent; hæc est historia Azotiorum recocta, qui propter Arcam Dei inhonoratam, & in templum Dagon temere illatam, hæmorrhoidibus afflicti sunt, & tum demum sanati, cum simulacra aurea partium ægrarum in cistella apposuerunt. Narrant Fabulatores, Trojæ repertam à Græcis arcam Eurypylum referasse, & post visum Bacchi simulacrum illic reconditum statim ceritum extitisse; quo figmento adumbratur Bethsamitarum infortunium, qui propter visam Domini Arcam maxima clade à Deo affecti sunt. Notat Clemens Alexandrinus Græcicam fabulam de Æaco precibus pluvias eliciente de cælo, cum squallore & frugum penuria Græcia laboraret, prodiisse ex Ebraica historia de Samuele, ad fidem sibi inter suos conciliandam, imbres & tonitrua ciente, cum sudum esset.

Act. 13. 21.

Ex libris Samuelis quidam manarunt Græcorum ritus & fabule.

Clem. Alex. Strom. 6. 1. Reg. 12. 17. 13.

DE LIBRIS REGUM.

- I. Disputatur de Auctore librorum Regum. Variæ opiniones proponuntur.
- II. Eos videtur Esdras ex vetustiorum Scriptorum commentariis excerptisse.
- III. Probatum eorum γυνώσκω & antiquitas. IV. Fidem etiam his conciliant Ebnici Scriptores. V. Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum. VI. Secundum argumentum. VII. Ex libris Regum quedam manarunt Ebnicorum fabule & ritus.

I. LIBRORUM Regum nihilo notior est Scriptor ac superiorum. Eo tamen variæ recidunt Interpretum sententiæ, ut Esdras nonnulli, Jeremiam plerique, ac Thalmudistæ potissimum, alique Rabbini, composuisse eos, vel aliunde potius excerptisse statuunt. Sciendum est enim, apud Ebræos, & apud Ægyptios, Tyrios, ac Babylonios, aliasque Orientis gentes, acta diurna in literas diligentissime fuisse relata. Hoc munere quiungebatur apud Ebræos, dicebatur מְסֻבֵּי A commentariis. Sic fuisse videtur Chaldaus Paraphrastes. Hujus ordinis fuerunt Josaphatus & Joahe, in libris Samuelis & Regum memorati. Prophetæ quoque perscribebant accurate quæ sibi mandata fuerant & significata à Deo, & quæ sibi eveniant, dum Dei mandatis obsequerentur: quæ quoniam ad Reges fere & optimates pertinebant, hinc libris ipsorum magna publicæ historiæ pars continebatur. Simile in Poëmatibus suis egisse Solonem, si profana licet sacris componere, refert Plutarchus. In versus enim suos politica ille & historica pleraque infarferat: non ut res ipsas posterorum commendaret memoriæ, sed vel ut rerum gestarum aperiret causas, easque excusaret; vel ut commonefaceret Athenienses, aut castigaret. Sed & extra Prophetias, rerum etiam ætate sua gestarum descriptionem privata opera Prophetæ suscipiebant. Testatur Theodoretus. Factum id ab Isaiâ, quem Ozia regis historiam scripsisse docent Paralipomena. Factum & à Jehu, de quo hæc leguntur: Reliqua Actorum Josaphat scripta sunt in verbis Jehu filii Manani, que digessit in libros Regum Israël. Unde colligo libros Jehu ejus fuisse dignationis, ut relati sint in libros Regum Israël, quos actorum diurnorum commentarios fuisse existimo. Sed & alii etiam hanc in se operam recipiebant; nam ex sacris Historiis nonnullas scriptas esse constat ab iis Auctoribus, quos Prophetas fuisse dixerit nemo, etsi Spiritu sancto dictante scriptæ sunt. Mardocheus, post patefactas Eunuchorum adversus Artaxerxem insidias, rei memoriam literis tradidit, ut legitur in libro Esther. Qui vero scite id & perite administrarent, hi fuisse videntur, quos appellabant מְסֻבֵּי, ac si dicas Elegantes scriptores. Fiebat autem id utraque oratione, & prorsâ, & vorâ. Quare valde fallitur Josephus, cum solos Prophetas, in gente sua, veteris ævi gesta literis mandasse affirmat; parum memor se ibidem scripsisse, Pontificibus quoque id muneris fuisse impunctum.

Disputatur de Auctore librorum Regum. Variæ opiniones proponuntur.

Plur. Solon.

Theodoret. Prefat. in libr. Reg. 2. Par. 26. 22. 2. Par. 20. 34.

Esth. 12. 7. Joseph. lib. 2. contr. Apion.

II. Ex publicis vero commentariis excerptos fuisse libros Regum qui nunc extant, & in compendiarium historiam conflatos, pervulgata est multorum opinio, & vero.

Eos videtur Esdras ex ve-

*in hunc modum
Scriptorum
commentariis
excerpsisse.*

Diod. in 1.
Sam. 9. 9.
Theod. Præp.
in libr. Reg.

Idem, libr. 6.
Origin. cap. 1.

*Præbatur eo-
rum ymois
& antiqui-
tas.*
Ecc. cap. 48.
& 49.

Luc. 4. 25, &
seq.

Rom. 11. 2, &
seq.

*Fidem etiam
hæc conciliant
Ethnici Scri-
ptores.*

Joseph. Antiq.
libr. 8. cap. 2.
Theoph. libr. 3.
ad Autol.
Euseb. Præp.
libr. 10.
Clem. Alex.
Strom. 1.
Jof. Ant. l. 9.
c. 2.
Just. l. 36. c. 2.
Her. l. 2. c. 141.
Ber. apud Jof.
Ant. l. 10. c. 1.
Dem. apud
Clem. Str. 1.

simillima : nam in iis laudatur *Liber verborum dierum Salomonis* ; sæpissime vero *Liber verborum dierum Regum Israël* , & *Liber verborum dierum Regum Juda*. Jam cum etiam extabant libri *Semeiz* , *Ahiz* , aliorumque Prophetarum , qui sæpe laudantur in Paralipomenis. *Isaia* totum tricesimum ac septimum caput , cum initio sequentis , ac tricesimo nono , in secundi Regum decimum nonum caput & vicefimum ἀνωλεξὶ depromta sunt. Planissime mecum sentiunt Diodorus Tarfensis & Theodoretus , Prophetas res ætatis suæ memorabiles retulisse in literas , & ex eorum commentariis excerptos subinde fuisse libros Regum. Mihi vero id *Esdræ* potiori jure tribuendum videtur quam *Jeremiæ* , quem sparsas Regum historias in unum corpus coëgisse vult *Isidorus* : nam in dirigendis & componendis libris ad res sacras pertinentibus potissimum versata est *Esdræ* industria : & in testimonium sæpe ab eo adhibita in his scripturionibus historia regum *Juda* , & *Israël* , & Prophetarum libri , indices sunt assidui sacrorum Librorum usus , qualem *Esdras* habuit. Præterea sexto capite libri prioris Chaldaica usurpat nomina mensium , ut hominem decuit Chaldaico sermone infusum. *Jeremiæ* qui libros Regum transcribunt , causas alias non habent , quam sermonis similitudinem , quæ non magna est , proptereaque intutum dat indicium : vel postremi capituli libri Regum cum postremo *Jeremiæ* capite convenientiam , nam alterum ex altero descriptum dicas ; at caput illud adventitium esse , & ad *Jeremiæ* calcem ab aliena manu subnexum , ostendit præcedentis capituli coronis , quæ talis est : *Huc usque verba Jeremiæ* : atque ea narrantur illic , vel quæ *Jeremiæ* obitu recentiora sunt , vel quæ jam in superioribus capitibus *Jeremias* retulerat.

III. Nec deficiunt Librum hunc aliorum Scriptorum testimonia. Ita de *Elia* , *Elifæo* , *Ezechia* , *Josia* , aliisque differit *Sirachides* , ut ex libris Regum , non res solum , sed nonnunquam etiam verba ipsum hausisse appareat. Confer hos cum libris Paralipomenon , tantam orationis deprehendes convenientiam , ut parem propemodum utriusque vetustatem odoreris. Quanquam propter illorum novitatem perpauca extant in sacris Veteris Testamenti libris inde sumta *phosæ* & sententiæ. At in Novo Testamento illorum egregie confirmat *Christus Jesus* , cum ait : *In veritate dico vobis , multæ viduæ erant in diebus Elia , in Israël , quando clausum est calum annis tribus & mensibus sex , cum facta esset fames magna in omni terra , & ad nullam illarum missus est Elias , nisi in Sarepta Sidonia , ad mulierem viduam . Et multi leprosi erant in Israël sub Elifæo Propheta , & nemo eorum mundatus est , nisi Naaman Syrus .* Hæc suppeditavit decimum septimum caput tertii Regum , & quintum quarti. Confirmat & *Paulus* , dum hæc scribit ad Romanos : *An nescitis in Elia quid dicit Scriptura : quemadmodum interpellat Deum adversus Israël ? Domine , Prophetas tuos occiderunt , altaria tua suffoderunt : & ego relictus sum solus , & querunt animam meam . Sed quid dicit illi divinum responsum ? Reliqui mihi septem millia virorum , qui non curvaverunt genua Baal : quæ è decimo nono capite tertii Regum sumta sunt .* Verumtamen his etiam omisiss , quod à Septuaginta Senibus interpretatione Græca donati sunt libri Regum , & quod in Canonem Librorum sacrorum dedicati , vetustatem illorum satis hæc arguunt . Et ut dubii eos esse Scriptoris & ætatis incertæ demus , haud minus genuinos esse vincemus , ut pote qui tales sint , quales esse creduntur .

IV. Præterea vero præclarum veritatis testimonium hisce Libris commodant *Ethnici Scriptorum*. Rerum enim novitas quæ iis narrantur , & major per novitatem parva celebritas , causa fuit , cur crebris exoticorum Auctorum , vel eorum , vel ætate proximorum suffragiis confirmarentur . Magna est imprimis monumentorum Tyriorum fides , quæ publica auctoritate descripta , in chartophylaciis diligenter aservabantur . Atqui ex iis constat Hierosolymitanum Templum toto pene seculisculo ante fuisse ædificatum , quam Carthago conderetur . Meminerant eadem *Salomonis* & *Hirami* , eorumque mutuas Epistolas representabant , etiam temporibus *Josephi Historici* , itidem ut illa *Judæorum* , unde & is sacrorum Librorum veritatem defendit . Ex his , aliorumque locorum tabulariis , historiam suam depromferat *Menander Ephesius* . Fiebatque illic mentio *avouçeias* , quæ *Elia* temporibus in *Judæa* & *Phœnicia* contigit , *Achabo* apud *Judæos* , *Ithobalo* apud *Tyrios* regnante . Ex eo etiam , & *Dio* , integerrimo Phœniciarum rerum Scriptorum , testimonia affert *Josephus* , ex *Menandro Theophilus* , quibus commemorantur *Salomon* & *Hiram* , & *succisæ cædri Libani* in ædificationem Templorum . Idem extabat apud *Theodotum* , *Hypsicratem* , & *Mochum* , Phœnicia conditores Historiæ , & horum interpretem *Latum* ; & *Menandrum* quoque *Pergamenum* , ut à *Tatiano* traditur apud *Eusebium* , & à *Clemente Alexandrino* ; qui auctor præterea est , *Vasæ* *Ægyptiorum regis* , & *Salomonis* , & *Tyriorum* quoque Regis epistolas retulisse *Alexandrum Polyhistorum* in libro De *Judæis* . Eas etiam ex *Eupolemo* representat *Eusebius* . *Hazaaem* *Syriæ* re-

gem divinis honoribus suo ævo profecutos esse Damascenos narrat Josephus: Azelum Justinus Historicus appellat. Salmanafaris prætere in Syriam expeditio, Phœnicum Annalibus continebatur. Sennacheribi mentio extat apud Herodotum; extabat & apud Berofum & Demetrium. Nabuchodonofori meminerant ex Actis Tyriorum, Megasthenes, Abydenus, Berofus, Diocles, Philostratus, & ex Megasthene Strabo; victoriæ, quam Necofus Ægyptiorum rex retulit de Judeis, Herodotus; Evilmerodachi, Abydenus & Berofus; Baladani Babyloniorum regis, Berofus. Ex quibus cum pulchre intelligeret Julianus Apostata, quam integra esse librorum Regum fides, mirificum ignem, quo Eliæ holocaustum absumtum est, de cælo missum esse negare non est ausus. Hæc Ethnicorum Scriptorum, cum Mythicorum, tum Historicorum consensio cum libris Regum, si aliis argumentis à nobis supra allatis adjungatur, resque spectetur bona fide, horum antiquitas & auctoritas claris indicis demonstratæ agnoscentur.

V. Ex incerta, & ut fronte apparet falsa annorum computatione his in Libris posita, causam eorum carpenti petit Theologo-Politicus ratiocinator. Nam cum sexto capite libri Regum prioris legamus Salomonem quadringentesimo & octogesimo anno post exitum Ebræorum ex Ægypto, Templi molitionem inchoasse, & longe tamen major numerus exurgat ex collectione annorum quos singulis Ebræorum Judicibus & Regibus Scriptura sacra tribuit, hinc fidem ipsis derogare conatur. Ita nempe librorum oscitantiam & supinitatem Scriptoribus ipsis sacris tribuit: nam qui in historiarum lectione paulo diligentius sunt subacti, frequentissimos in numerorum notis errores esse sciunt: ut si abjiciendi libri justa hæc habeatur causa, maxima jam inde Historicorum & Chronologorum pars repudianda sit. Huc adde nodum hunc ipsum, cui inhaeret Adversarius, doctorum Interpretum disputationibus jamdiu esse solutum: quas quoniam ad trutinam nostram revocare, supervacaneæ esset ac longioris operæ, & ab instituto nostro diversæ, otiosum illuc amandabimus Lectorem, si quem Disputatoris nostri movent convitia.

VI. Pari exceptione retundimus telum alterum, quod idem proculd ex eorum discrepantia Librorum in computatione annorum Regum Juda & Regum Israël: nam vel mendæ irrepserunt in numerorum notas, vel Chronologorum & Interpretum studio jampridem tricæ illæ discussæ sunt, vel discuti certe facile possunt. Exemplo sit hoc ipsum quod proponit. Primo capite Libri secundi Regum legimus Joramum, filium Achabi, regem Israël, regnum esse auspicatum anno secundo Jorami, ejus qui Josaphati filius fuit, & Rex Judæ: cum capite libri ejusdem octavo is ipse Joramus, Josaphati filius, Rex Judæ, regnum inchoasse dicatur anno quinto Jorami regis Israël. Quibus adde, scriptum esse initio capitis tertii, Joramum Israël Regem regni initium summisisse ab anno decimo octavo Josaphati regis Judæ. Hæc quantumvis dissona conciliabuntur, si Josaphatum ponamus per annos viginti & duos regnum obtinuisse, nam annorum illorum numerus non constat inter Chronologos; in regni vero societatem ascivisse Joramum filium anno regni sui decimo septimo; at Joramum Israël regem regnare cœpisse decimo octavo anno regni Josaphati: ita cadet annus ille primus regni Jorami regis Israël in secundum Jorami regis Judæ; defuncto vero Josaphato anno regni sui vicefimo secundo, Joramus filius regnum Judæ capesset solus anno quinto regni Jorami regis Israël. Hoc exemplum valere debet ad alia ejusmodi confutanda argumenta, quæ ex chronologicarum computationum ambagibus oriri solent. Cujusmodi & illud est quod Scriptor idem arcessit ex repugnantia Chronologiæ librorum Regum cum illa Paralipomenon.

VII. Porro quum res his Libris descriptæ, longe magis innotuissent propter novitatem ac pleræque superiorum, proptereaque minus haberent auctoritatis in vulgus, hinc parum idoneæ ab Ethnicis habitæ sunt, ex quibus confingerentur fabulæ, aut ritus arcesserentur. Ex igne tamen de cælo precibus Eliæ lapsò propagata credi possunt similium miraculorum figmenta pleraque, & pervulgata inter præcos Ethnicos opinio, sæpe flammam sacrificia sponte sua corripuisse, atque eo læta omnia & fausta portendi solere. Hinc Virgilius in Pharmaceutria:

*Aspice, corripuit tremulis altaria flammis
Sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse.*

Hinc idem de suis ignibus prædicarunt alii, quos supra commemoravimus. Quorum tamen originem per me referre licet, si quis malit, ad ignem, qui egressus à Domino hoc est, ut habet Machabaicus alter, de cælo, devoravit holocaustum Mosis; quemque ad Salomonem usque perseverasse traditur in Thalmudico libro Zebachim; aut ad ignem qui Angeli nutu ascendit de petra, & carnes azymosque panes Gedeonis consumpsit;

Meg. Abyd.
Ber. Diocl.
Phil. apud Jos.
Ant. 1. 10. c. 11.
& contr. Ap. 1.
1. & Euseb.
Præp. 1. 10.
Strab. 1. 15.
Her. 1. 2. c. 159.
Abyd. apud
Eul. Præp. 1. 9.
c. 41.
Ber. apud Jos.
contr. Ap. 1. 1.
& Ant. 1. 10. c. 3.
Jul. apud Cyr.
libr. 10. contr.
Jul.

*Refelluntur
argumenta
Adversario-
rum. Pri-
mum argu-
mentum.*
Tract. Theol.
cap. 9.

*Secundum ar-
gumentum.*

2. Reg. 1. 17.

2. Reg. 8. 16.

2. Reg. 3. 10.

*Ex libris
Regum qua-
dam mana-
runt Ethni-
corum fabula
& ritus.*

Lev. 9. 24.

2. Mach. 2. 10.

Zebach. cap. 6.

Judic. 6. 21.

1. Par. 21. 26.
2. Par. 7. 1.

Siphra, Part.
נִפְרִי cap. 5.
5. 15.
Zac. in libr.
Iuchafin.
Iom. cap. 1.
Laniad. in 1.
Reg. 9. 1.

2. Reg. 4. 4.

aut ad eum qui Davidis Holocausta & Pacifica hausit, cum Deo sacra faceret in area Ornan Jebusai, aut ad cœlestes illas flammās, quibus Salomonis victima cremata sunt in Encænīs Templi, quas à Manasse demum extinctas fuisse docet liber memoratus Zebachim; at liber Siphra & R. Abraham Zacuth, alique Rabbini, à Chaldæis, cum Templum vastatum est, quasque perhibet liber alter Thalmudicus Joma, Leonis figuram gessisse, cum ignis Templi secundi Cani similis fuerit; quod legas etiam in libro cui titulus Pomum & flos, & passim apud Rabbinos: cumque R. Samuel Laniado formam Canis eas fuisse scribat, quotiescunque peccati alicujus se Israëlitæ alligassent. Quæ ineptiæ sunt Doctorum illorum. Ex raptu Eliæ in cœlum probabile est commentos fuisse Indos Bremavium suum in cœlum fuisse asportatum. Transiit quoque ad finitimas Asiæ gentes mos quarto libri secundi Regum capite notatus, liberorum à parentibus in nexum creditoribus tradendorum, ab illis ad Athenienses, hinc ad Romanos.

DE LIBRIS PARALIPOMENON.

I. Disputatur de Auctore librorum Paralipomenon. Variæ opiniones proponuntur. Incertus est eorum Auctor: etas assignatur. II. Probatum eorum antiquitas & ætas. III. Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum. IV. Secundum argumentum. V. Tertium argumentum.

Disputatur de Auctore librorum Paralipomenon. Variæ opiniones proponuntur. Incertus est eorum Auctor: etas assignatur. Thalm. Bab. barr. cap. 1. 2. Par. 35. 25.

Grot. ina. Par. 36. 21.

I. **E**SDRAM libros Paralipomenon lucubrassè, Ebræorum est omnium fama consentiens. Operas quoque suas Nehemiam contulisse volunt Thalmudistæ. Kem Christiani Interpretes relinquunt in dubio. Ego vero existimo collectum esse hoc opus, non ex Actis solum diurnis, sed & ex Prophetarum Semeiæ, Ado, Jehu, Nathanis, Abiæ, Ithiæ, aliorumque scriptionibus; fortasse & ex libris quibusdam genealogiarum, ut tradit R. Selomoh; necnon & ex Scripturæ sacræ Libris antea scriptis, ut R. Mosès Kimchi. Post Jeremiam constat esse Librum ostendunt ista ex tricesimo quinto capite libri secundi: *Univerfus Juda & Jerusalem luxerunt eum, (Josiam) Jeremias maxime, cuius omnes cantores atque cantatrices usque in presentem diem Lamentationes super Josiam replicant; & quasi Lex obtinuit in Israë: Ecce scriptum fertur in Lamentationibus.* Post solutos quoque Babylonica captivitate Israëlitas, Libros Paralipomenon esse compositos, argumentum est finis scriptionis, qui redditam Ebræis per Cyrum libertatem fuisse narrat. Præterea cum hic ipse Libri finis repetatur *וּמְלֶכֶת* initio libri Esdrae, hinc effici videtur unius esse utrumque & ejusdem Scriptoris, qui pro suo jure ad historiarum suarum contendam seriem verba ipse sua usurpaverit, perinde ut à vetustis quibusdam Scriporibus factum Grotius observavit. Initium autem libri Esdrae incerti esse Auctoris ostendam inferius, qui Darium Hystaspiden regnantem viderit, & ad Artaxerxis usque Longimani ætatem vitam suam prorogaverit. Ergo & Auctor libri Paralipomenon incertus est; etas vero in Darii Hystaspida & Artaxerxis Longimani tempora incidit. Nos igitur hac in parte discendum ab Ebræis, qua libros Paralipomenon post librum Esdrae scriptos opinantur, ac istum illosque Esdram habere Auctorem; quod catenus verum est, quatenus eos digessit Esdra, & sex priora Libri sibi cognominis capita subnexuit, quæ & deinde continuavit. Porro etsi libri Regum & Paralipomenon iisdem circiter videantur elaborati temporibus, minime tamen existimo designari libros Paralipomenon his verbis, quæ sæpe occurrunt in libris Regum: *Nonne hæc scripta sunt in Libro verborum dierum Regum Juda? &: Nonne hæc scripta sunt in Libro verborum dierum Regum Israël?* nam & ea quoque frequenter reperias in libris Paralipomenon. His autem significantur Acta illa diurna accurate ab Ebræis condita, unde librorum Regum & Paralipomenon sumpta est materia. Propius id accedit ad verisimilitudinem, quam quod statuit Hieronymus in Præfatione ad Domnionem & Rogatianum, & libros Paralipomenon esse intelligendos, si quando hæc in libris Regum leguntur: *Nonne hæc scripta sunt in Libro verborum dierum Regum Juda? & si res his locis indicatae minime occurrant in Paralipomenis, tum esse ἀλλογενῶς exponendas: Sed & ipsæ appellationes, inquit, non homines, ut plerique existimant, sed urbes, & saltus, & provincias sonant, & oblique sub interpretatione & figura eorum quadam narrantur historiae, de quibus in Regum libro dicitur: Nonne ecce hæc scripta sunt in Libro verborum dierum Regum Juda? quæ utique in nostris Codicibus non habentur. Id si recipimus, sane omnia reperientur in omnibus, & magna*